

De klankbalans is uitmuntend: je zou bijna denken dat je op een echte vleugel zit te spelen

Boetseren met piano's

De instelmogelijkheden zijn ongekend, maar wat je ook doet: de Yamaha CP1 blijft klinken als een toppiano.

door Alex Buurman > alex@interface.nl

De vorig jaar verschenen V-Piano van Roland heeft ongekende mogelijkheden om je eigen akoestische piano vorm te geven. De Yamaha CP1 doet hetzelfde met akoestische én elektrische piano's. Dat kan bijna geen toeval zijn.

Toch is de vorm van synthese die de twee gebruiken verschillend. De V-Piano maakt uitsluitend gebruik van physical modeling, bij de CP1 gaat het om een combinatie van modeling en sampling. Yamaha noemt de klankopwekking zelf 'spectral component modeling', maar prijst het aan met 'ultra sophisticated sampling and modelling technology'. Verwarrend. In de praktijk komt het erop neer dat een individuele toon van de akoestische en elektrische piano's bestaat uit een groot aantal, los van elkaar te beïnvloeden componenten.

De V-Piano en de CP1 vallen in hetzelfde marktsegment, helemaal bovenaan, en ze richten zich dan ook op de zeer veeleisende, waarschijnlijk professionele pianist.

Piano's en nog eens piano's

Tot voor kort was een digitale stagepiano met alleen maar pianogeluiden ondenkbaar. Deze trend die min of meer met de V-Piano begon, zie

je niet alleen terug in de CP1, maar ook in de recent geïntroduceerde Nord Piano 88 – al is die ook voorzien van clavinet- en klavecimbelgeluiden. Sommigen zullen het jammer vinden, maar persoonlijk vind ik het ontbreken van niet-pianogeluiden geen tekortkoming. In veel digitale piano's zijn de orgel-, bas-, brass- en stringgeluiden niets meer dan twijfelachtige bonussen bovenop de akoestische, elektrische en elektronische pianosounds.

De CP1 beperkt zich tot akoestische en elektrische piano's én de onvermijdelijke DX-achtige fm-piano. Andere, goedkopere modellen uit deze Yamaha-serie, de CP5 en CP50, zijn trouwens wel voorzien van bovengenoemde extra sounds, maar ontberen weer een aantal hoogstandjes van de CP1.

Twee paden

De CP1 kan twee verschillende geluiden (parts) tegelijkertijd produceren. Deze kun je als layers gebruiken of als split keyboard. Beide geluiden krijgen dan elk een eigen signaalpad, bestaande uit een basis pianogeluid plus een virtuele voorversterker, een modulatie fx-sectie (wah, chorus, phaser, enzovoorts) en een virtuele eindtrap of een compressor-sectie. Helemaal vrij ben je niet in je keuze van componenten in dat pad. Zo hebben de elektrische pianosounds

INFO
 • Prijs incl: € 5.353,81
 • Distributie: Yamaha Music Central Europe Branche NL
 • Internet: www.yamaha.nl, www.global.yamaha.com

een scala aan keuzemogelijkheden wat betreft eindtrap en compressor, maar kunnen de akoestische piano's uitsluitend door een cleane versterker of vintage compressor worden gehaald. Elk pianogeluid heeft ook zijn eigen vaste preamp. Aan het einde bevindt zich de reverb – waarvan je de hoeveelheid per part kunt instellen – en een equalizer, waarmee je het totaal geluid kunt bewerken.

Bijzonder handig is dat de route die de twee parts volgen op het bedieningspaneel volledig met keuzetoetsen is uitgevoerd. Je kunt hiermee elk onderdeel van het part aan- of uitzetten en je kiest meteen voor het instellen van het betreffende onderdeel. Het instellen van de functies van zo'n onderdeel (een parameterblok) gebeurt met draaiknoppen onder het centrale display. Afhankelijk van het gekozen blok krijgen deze draaiknoppen een functie. Vrijwel alle essentiële functies van de CP1 zijn dus te benaderen met een zeer bescheiden aantal toetsaanslagen: een erg mooi concept.

De instellingen die je maakt zijn op te slaan in drie banken met elk zestien geheugenplaatsen. De fabriekinstellingen zijn ondergebracht in vaste presets, ook weer drie banken met elk zestien voorkeuzes.

Meters aan parameters

Het meest opvallende aan de CP1 is het aantal pianofuncties dat je in het eerste parameterblok kunt beïnvloeden. Afhankelijk van het type piano dat je gekozen hebt, krijg je een bepaalde set parameters tot je beschikking. Decay en

Release – de uitstertijden bij respectievelijk een aangehouden en een losgelaten toon – krijg je bij alle piano's, maar de bijgeluiden bij het loslaten van een toets, de Key-off Noise Level, zijn er niet voor de DX-achtige geluiden – die op hun beurt weer wel een parameter Release Tone hebben. Verder is het meeklinken van niet aangeslagen snaren met ingedrukte demperpedaal alleen beschikbaar bij de akoestische piano's, terwijl de positie waar het hamertje de klankstaafjes raakt slechts van toepassing is op de elektrische piano's. Met de parameter Hammer Stiffness bepaal je de hardheid van het materiaal van de hamertjes – ook weer niet toepasbaar op de DX'en.

In het preampblok zitten vooral volume-, toonregeling- en vibratofuncties. Afhankelijk van het gekozen pianotype loopt dat van een beperkte toonregeling met hoog, midhoog, laagmid en laag tot semi-parametrische eq's. De Dyno Rhodes heeft als enige de bijzonder appetijtelijke functie Overtone in zijn preamp, waarmee hij de kenmerkende, wat geëxalteerde opbouw van boventonen krijgt bij hard aanslaan.

Het instelbereik van al deze parameters is bijzonder groot en de klankveranderingen die je teweeg kunt brengen, zijn aanzienlijk.

Praktisch

Op zich is het prettig dat je zo veel instelmogelijkheden tot je beschikking hebt. Maar als je op het podium staat en je ziet een woud aan parameters in het display – die ook nog eens allemaal afgekort zijn om ruimte in het venster te besparen – dan kun je het overzicht wel eens kwijtraken. Om dit te voorkomen kun je zelf parameters aan de zes draaiknoppen toewijzen of parameters zelfs helemaal verbergen. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk om slechts één functie in het display laten zien en

alleen de bijbehorende draaiknop activeren. Praktisch, want lang niet iedere pianist is gebaat bij een uitgebreide informatievoorziening; de meesten gebruiken maar één pianogeluid en veranderen daar nooit wat aan.

Ook handig is het meegeleverde pedaalboard met drie pedalen: sustain, sostenuto en soft. De sustainfunctie ondersteunt ook het gebruik van halfgedrukte pedaal. Verder kun je de CP1 tevens gebruiken als masterkeyboard: hiervoor heb je vier keyboardzones en program change (inclusief bank change) tot je beschikking. Verder is het mogelijk om twee extra pedaalgangen vrijelijk aan interne parameters en midcontrollers toe te kennen. De CP1 is voorzien van zowel gebalanceerde xlr-uitgangen als ongebalanceerde ¼"-jacks.

Wat jammer genoeg ontbreekt, is de mogelijkheid om samen met een program change een vooraf ingesteld volumecommando via midi te versturen.

Vleugels

De akoestische pianogeluiden in de CP1 zijn (uiteraard) afkomstig van Yamaha's eigen vleugels, die zoals bekend zeer hoog aangeschreven staan. Het gaat hier om de topconcertvleugel CFIIIS en de iets kleinere S6. Bij het beluisteren van hun geluiden overkwam me iets vreemds: ik had geen duidelijke voorkeur – dat gebeurt me eigenlijk nooit. Hetzelfde had ik met de bewerkte versies in het geheugen. Zelfs met extremere instellingen blijven de sounds heel realistisch, met een bijzonder plezierige respons op de verschillende speelwijzen. Het lijkt wel of het onmogelijk is het geluid van de akoestische piano's in de CP1 te verzieken.

De akoestische pianosounds zijn bijzonder uitgebalanceerd, met een heel natuurlijke warmte en een uitstekende harmonische opbouw als je met

SPECIFICATIES

- 128-stemmig polyfoon
- Klankopwekking: Spectral Component Modelling
- 3x 16 presets
- 3x 16 geheugenplaatsen intern
- 3x 16 geheugenplaatsen usb
- 2 parts
- 17 pianotypen
- 10 modulatie-effecttypen
- 8 types eindtrap/compressor
- 5-bands master-eq
- 88 gewogen houten toetsen (synthetisch ivoor)

- display: 55 tekens x2 regels
- pitchbendwiel
- gebalanceerde uitgangen (stereo, xlr)
- ongebalanceerde uitgangen (stereo, ¼"-jack)
- hoofdtelefoonuitgang (¼"-jack)
- voetschakelaars: sustain, sostenuto, soft, 2x toe-wijsbaar

- mid-in/out/thru
- 2x usb: host en device

- afmetingen: 1385x173x420mm (btxdx)
- gewicht: 27,2kg
- meegeleverd: pedaalboard en Cubase AI (dvd)

een grotere dynamiek speelt. De klankbalans over het volledige klavier is uitmuntend: je zou bijna denken dat je op een echte vleugel zit te spelen – ware het niet dat de weergave beperkt wordt door het aantal luidsprekers hetzij een hoofdtelefoon. Het uitstekende klavier draagt in hoge mate bij aan dit goede gevoel. De twee CP88-versies zijn bijzonder realistisch, met dezelfde agressie en dynamiek als het origineel.

De vijf Rhodes-varianten kennen versies met rubber, kunststof en vilt hamertjes. Ook zij komen zeer dicht bij het origineel. Het aantrekkelijke van deze sounds is dat ze uitgebreid te bewerken zijn en dat je als het ware je eigen Rhodes kunt bouwen. Yamaha heeft hiermee een bijzonder sterke troef in handen.

Van de Wurlitzer heeft Yamaha twee versies gebruikt: een 69-versie met vriendelijke attack en een snelle decay en een 77-versie, met meer attack en meer boventonen. Ook deze e-piano's scoren uitstekend.

De vier DXEP's (zoals Yamaha ze noemt) lijken sprekend op de bekende e-piano's uit de DX7, in al hun verschijningsvormen. Als je in een eighties-coverband speelt, zijn ze natuurlijk onmisbaar. Maar wat mij betreft is het doek voor deze geluiden al heel lang geleden gevallen.

Conclusie

De CP1 is een voortreffelijke stagepiano, waarvan alle onderdelen kwaliteit ademen. Er zijn geen ingebouwde speakers zoals bij voorgangers als de CP300, maar dat is geen groot gemis. De effectsectie en de faciliteiten op het gebied van stemming en klavierrespons zijn dik voor elkaar. De sounds zijn uitmuntend en over het klavier zelf valt voor pianisten echt heel weinig te zeuren – smaakverschillen daargelaten. Heel sterk is de mate waarin je de sounds aan je eigen wensen kunt aanpassen. Je kunt ze als ware boetseren. In die zin gaat de eerder geopperde vergelijking met de Roland V-Piano gewoon op. De V-Piano gaat echter veel verder met bewerkingen op 'naarniveau'. Op dat gebied zit er misschien wel nóg meer leven in dan bij de CP1. In praktische zin is de CP1 weer veel bruikbaar en veel flexibeler.

Twee punten van kritiek: ruim 27 kilo is niet bepaald licht – hoewel nog altijd 5 kilo lichter dan de CP300 – en ook de prijs is beslist niet mals. Maar als je je een echte pianist voelt, dan zijn dat overkomelijke zaken. Past de CP1 in je budget, dan is er in mijn optiek geen andere keuze. ■

HET OORDEEL

- + uitmuntende concertvleugels
- + zeer flexibele Rhodes sounds
- + luxe uitvoering
- fors gewicht
- zeer forse prijs